Nr. 357 (3564) Warszawa, CZWARTEK 20 Grudnia 1928 r. Rok XXXIV

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 do 2 po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 11 do 1-ej

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, ul. Warecka № 7
Redakcja — tel. 176-70.
Dyrekcja — tel. 120-13.
Administracja — tel. 313-80.
Drukarnia — tel. 173-43.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

CENA NUMERU 20 GROSZY.

UBEZPIECZENIE NA STAROŚĆ -- TO PRAWO ROBOTNIKA

CZY WALKA Z.P.P.S. O UBEZPIECZENIE NA STAROŚĆ ZBLIŻA SIĘ DO POMYŚLNEGO KOŃCA?

Mowa tow. Jana Stańczyka, wygłoszona na wczorajszym posiedzeniu Komisji Ochrony Pracy Sejmu

Wczoraj Sejmowa Komisja Ochrony Pracy obradowała pod przewodnictwem tow. T. Regera nad wnioskiem Z. P. P. S. o wprowadzenie w życie ubezpieczenia na starość i od niezdolności do pracy. Mowę referenta, tow. J. **Stańczyka**, podajemy właśnie w dosłownym brzmieniu. **Komisja wniosek Z. P. P. S. uchwaliła.** W toku dyskusji przedstawiciel Ministerjum Pracy p. J. **Drecki** oświadczył, że odnośny projekt rządowy jest już prawie ostatecznie gotowy.

Brak Ustawy o ubezpieczeniu robotników na wypadek niezdolności do pracy, wskutek niemocy i starości oraz o ubezpieczeniu ich rodzin w razie śmierci żywiciela, jest **straszliwą krzywdą i niesprawiedliwością.** Ponawiane przez nas kilkakrotnie wnioski w porzednich sejmach o uchwalenie tej tak koniecznej ustawy nie znajdowały poparcia u ówczesnej większości. Piękny przepis naszej Konstytucji stwierdzający, że **praca, jako jedyne bogactwo narodu, będzie przez Państwo otoczona specjalną opieką i ochroną,** — przy braku zabezpieczenia robotników na starość staje się bolesną ironją.

Państwo nie wykonuje nałożonego nań przez Konstytucję obowiązku, wobec tych, którzy sterali swe zdrowie przy pracy i wskutek tego konają oni — dosłownie — z głodu na stare lata.

Sądzę, że spełnimy dobrze nasz obowiązek; jako posłowie i obywatele, gdy przez przyjęcie wniosku, który mam zaszczyt referować i postaranie się, aby rezultatem jego było jaknajszybsze uchwalenie ustawy o ubezpieczeniu robotników na starość, — usuniemy ową wielką krzywdę, jaka się dzieje dzisiejszym i przyszłym inwalidom pracy.

Uchwalenie tej ustawy i szybkie wprowadzenie jej w życie okazuje się dziś tem niezbedniejsze, że nowoczesna organizacja produkcji przemysłowej wymaga młodych i zdrowych rąk roboczych, rugując systematycznie robotników starszych. Zwracamy uwagę Komisji na przeprowadzoną obecnie przez przemysł racjonalizację i mechanizację metod produkcji. System ten wymaga od nowoczesnego robotnika maksymalnego wysiłku fizycznego i umysłowego, co w szybkiem tempie niszczy jego zdrowie i powoduje przedwczesną starość. Zasadę usuwania robotników starszych, a przyjmowania zamiast nich sił młodych, przeprowadza przemysł już obecnie z całą surowością W górnictwie, hutnictwie, przemyśle cementowym, szklanym i innych nie przyjmuje się obecnie robotników powyżej lat 40; jak również stara się usuwać robotników, którzy ten wiek przekroczyli. Obok tego racjonalizacja i mechanizacja pracy stwarza stałą nadwyżkę rąk roboczych na rynku pracy, wśród których olbrzymi odsetek stanowią starsi robotnicy, którzy już nigdy do pracy nie wrócą.

Ekonomiści stwierdzają fakt — **stałego wzrostu wydajności pracy robotników;** zapomina się jednak o smutnej stronie tego objawu, a mianowicie, że wzrost wydajności pracy osiągany jest **nadludzkim wysiłkiem** jednostki, niszczącym przedwcześnie jej zdrowie.

Słusznem zatem i sprawiedliwem będzie, jeżeli z rezultatów wzmożonej pracy nietylko kapitaliści, ale i robotnicy otrzymają swą skromną cząstkę w postaci **zabezpieczenia im spokojnej starości.**

Budżet Państwa praktycznie nie zostanie z tego tytułu obciążony, bo gdy wprowadzimy ubezpieczenie robotników na starość, to zmniejszy się liczba bezrobotnych, którzy korzystają teraz z zasiłków z państwowej akcji doraźnej, a także w pewnej mierze i młodzi robotnicy znajdą prace z powodu ustąpienia z przemysłu sił starszych.

Także, skąpe coprawda, obecne wydatki Państwa i samorządów na **opiekę społeczną,** ulegną redukcji z chwilą wprowadzenia ubezpieczenia na starość. bo przecież Państwo, jak i samorządy, szczególnie te ostatnie, muszą w zbyt jaskrawych wypadkach zaopiekować się losem wyrzuconych z pracy starców lub ich rodzin.

Jak nieprawdziwe są twierdzenia przeciwników ubezpieczenia na starość, starających się udowodnić, że przez nowe obciążenie z tego tytułu przemysłu, zahamuje się jego rozwój i zdolność konkurencyjną, pokazują przykłady z życia.

Przemysł górniczy w Zagłębiu Krakowskiem i Dąbrowskiem zmuszony warunkami życia do chociażby minimalnej opieki nad inwalidami, przez stworzenie t. zw. kas brackich opłaca dziś wkładki w wysokości 2% i robotnicy również 2% od zarobków, a wcale nie widać, by to zaważyło na egzystencji tego przemysłu.

Przemysł górnośląski świadczy już dawno na rzecz ubezpieczenia na starość, a jednak nietylko że nie upadł, ale, przeciwnie, te przemysły w innych dzielnicach, które tego ubezpieczenia nie opłacają, skarżą się. iż nie mogą z przemysłem górnośląskim konkurować.

Aby obalić niesłuszne twierdzenia, że obciążony świadczeniami ubezpieczeniowemi nasz przemysł nie mógłby konkurować na rynkach zagarnicznych, pozwolę sobie zwrócić uwagę Komisji na fakt, że przemysł niemiecki, właśnie bezpośrednio po wprowadzeniu ubezpieczeń socjalnych, **wszedł w okres największego rozwoju,** a dziś przemysł ten — mimo, że obok świadczeń ubezpieczeniowych obciążony jest również odszkodowaniami wojennemi, — konkuruje bardzo skutecznie z naszym przemysłem. Wreszcie należy stwierdzić, że — ubezpieczenie robotników na starość zostało po wojnie wprowadzone: w **Anglji, Francji, Belgji, Czechosłowacji, Austrji, Rumunji** i wielu innych krajach; słusznem zatem jest, aby i polscy robotnicy po 10letniem istnieniu Państwa byli zabezpieczeni na wypadek niezdolności do pracy wskutek starości.

Będzie to spóźnione spłacenie długu przez Państwo wobec tych, którzy ponieśli najwięcej ofiar w walce o wyzwolenie tego Państwa i codzienną swą ciężką pracą wytwarzają nietylko zyski dla kapitalistów, ale budują także jego gospodarczą podstawę.

AKCJA Z. Z. K. O ZASIŁKI SWIĄTECZNE DLA KOLEJARZY

W dniu 18 grudnia, t. j. pozawczoraj wybuchł strajk żywiołowy w parowozowni i warsztatach kolejowych we Lwowie. Strajk wybuchł na tle niesłychanego wzburzenia pracowników kolejowych, wywołanego niedocenianiem prze rząd ich ciężkiego położenia materjalnego, jak również odrzuceniem przez Sejm wniosku tow. posła Kuryłowicza, prezesa Z. Z. K., który domagał się wypłacenia pracownikom kolejowym zasiłku świątecznego, w wysokości 70 proc. poborów. Z innych Dyrekcyj Związek alarmowany jest również wiadomościami o ogromnem rozgoryczeniu kolejarzy, które przerodzić się musi w rezultacie w odruchowe rozpaczliwe akcje strajkowe.

W związku z tem, wczoraj udała się do p. Ministra Komunikacji delegacja Prezydjum Zarządu Gł. Z. Z. K., w osobach ttow. posła **Kuryłowicza,** wiceprezesów **Mastka** oraz **Maxamina** i członka Wydziału Wykonawczego, delegata okręgu lwowskiego — **Talarka.** Delegacja przedstawiła p. Ministrowi grozę położenia oraz konieczność przyjścia z natychmiastową doraźną pomocą finansową pracownikom kolejowym jeszcze w okresie przedświątecznym.

Po scharakteryzowaniu ogólnej sytuacji przez tow. posła **Kuryłowicza,** tow. wice-prezes **Mastek** omawiał położenie warsztatowców kolejowych — tow. **Talarek** mówił w szczególności o stosunkach panujących na terenie Lwowskiej Dyrekcji. Tow. wice-prezes **Maxamin** poruszył kwestję niekorzystnego stosunku płac kolejowych w porównaniu z płacami pracowników komunikacyjnych zatrudnionych przez samorządy (np. tramwajarze). Delegacja podkreśliła, że rozgoryczenie pracowników jest tem więcej spotęgowane, iż zdają oni sobie sprawę, że niektóre jednostki administracji kolejowej są wyróżniane remuneracjami lub specjalnemi dodatkami, jak również, że olbrzymie sumy, zaoszczędzone kosztem głodowych płac pracowniczych, wydatkowane zostają na inwestycję kolejową. Pracownicy zaś karmieni są ciągle obietnicami.

W odpowiedzi p. Minister Kühn oświadczył, że Rada Ministrów zbierze się w dniu 20 b. m. i będzie się zastanawiać nad przedstawioną sprawą. Min. stwierdził, że uznaje konieczność ureguowania płac w kolejnictwie, sprawa ta jednak jest uzależniona od uzyskania odpowiedniego pokrycia finansowego.

Tem samem p. min. nie dał żadnej wiążącej obietnicy delegacji, w każdym razie jednak dzięki zabiegom Z. Z. K. i Klubu P. P. S. — sprawa zasiłku świątecznego dla kolejarzy znajdzie się na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Rady Ministrów.

Oczekujemy, że Rada Ministrów oceni powagę sytuacji i uchwałą swoją wpłynie na złagodzenie rozpaczliwego materjalnego położenia pracowników kolejowych.

STRAJK KOLEJARZY WE LWOWIE

Strajk pracowników warsztatów kolejowych we Lwowie trwa w dalszym ciągu. Na wiecu odbytym wczoraj zebrani uchwalili nie podejmować pracy aż do załatwienia ich żądań.

WALKI BOLIWIJSKO-PARAGWAJSKIE USTAŁY

Waszyngton, 19 grudnia. (A. W.). Według otrzymanych tu ostatnich wiadomości na granicy miedzy Boliwją a Paragwajem panuje zupełny spokój. Armja boliwijska otrzymała rozkaz cofnięcia się kilka kilometrów w głąb kraju. W Paragwaju został zwołany na nadzwyczajną sesję tamtejszy parlament.

ARBITRAŻ WASZYNGTONU

Paryż, 19 grudnia. (PAT.). Briand otrzymał od rządów Boliwji i Paragwaju telegramy, w których zawiadamiają go, że przyjmują arbitraż Waszyngtonu i wyrażają wdzięczność za jego interwencję.

ARMJA AFGANSKA PRZECIWKO AMANULLAHOWI

ZA ROZTRWONIENIE ŻOŁDU

Wiedeń, 19 grudnia. (PAT.). **Dzienniki donoszą z Londynu: Według nadeszłych tam wiadomości z Indji, afgańska para królewska znajduje się w wielkiem niebezpieczeństwie, ponieważ większa część armji i szczepów afgańskich zwróciła się przeciw królowi. Wojsko domaga się od króla zwolnienia wszystkich wojskowych instruktorów europejskich i rezygnacji z tronu na rzecz swego brata, oraz przerwania akcji europeizacji obyczajów. Ogłoszono w całym kraju stan oblężenia.**

Wiedeń, 19 grudnia. (PAT.). **Dzienniki donoszą z Londynu: Armja chce się zemścić na królu Amanullahu za to, że żołd przyznany dla armji zużyty został na podróż króla po Europie. Wszyscy cudzoziemscy dyplomaci, mieszkający w Kabulu są bezpieczni. Bezpośrednie depesze, nadane w poniedziałek z Kabulu, nadeszły wczoraj do Londynu.**

FINDLANDJA BEZ RZĄDU

NIEPOWODZENIE INGMANSA

Helsingfors, 19 grudnia (PAT). Próby podjęte przez przywódcę stronnictwa pracy fińskiej, prof. Ingmansa, utworzenie rządu na podstawie koalicji stronnictw burżuazyjnych, zakończyły się wczoraj wieczorem niepowodzeniem, ponieważ stronnictwo agrarjuszy odmówiło swego współdziałania. W związku z tem, Ingmans złożył swą misję.

Helsingfors, 19 grudnia (PAT). Misję utworzenia nowego rządu otrzymał dyrektor Mantere.

PRZED REWIZJĄ PLANU DAWESA

POROZUMIENIE PRZYGOTOWAWCZE

Berlin, 19 grudnia. (PAT.). **„Vossische Ztg." donosi, że rokowania przygotowawcze do konferencji w sprawie rewizji planu Dawesa zostały ostatecznie zakończone. Jutro ukazać się mają równocześnie w Paryżu i Berlinie równobrzmiące komunikaty oficjalne w tym przedmiocie. „Vossische Ztg." określa istotę porozumienia francusko - niemieckiego w sprawie komisji ekspertów w następujący:**

1) mianowani będą rzeczoznawcy niezależni i równouprawnieni, 2) każde zainteresowane mocarstwo wyznaczy po 2 ekspertów, którym do pomocy przydani będą fachowi doradcy, 3) niemieckich ekspertów zamianuje rząd Rzeszy, natomiast inne mocarstwa reparacyjne zamianują swych delegatów za pośrednictwem komisji reparacyjnej, 4) Mocarstwa reparacyjne zwrócą się wraz z Niemcami do Stanów Zjednoczonych z prośbą o wyznaczenie do komisji ekspertów również 2 delegatów amerykańskich, 5) członkowie komisji nie mają być związani dyrektywami swego rządu.

WCZORAJSZE POSIEDZENIE SENATU

USTAWA O CZYNSZOWNIKACH PRZYJĘTA W BRZMIENIU SEJMOWEM. USTAWA O SZKOŁACH AKADEMICKICH. RENTY.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego sen. **Makuch** (kl. Ukr.) zapytał Marszałka, dlaczego niema na porządku dziennym ustawy o ustroju sądownictwa, uchwalonej przez Sejm.

Marszałek odrzekł, że nie wpłynęła jeszcze do Senatu.

Następnie Senat przyjął szereg ustaw ratyfikacyjnych oraz innych drobnych.

USTAWA O CZYNSZOWNIKACH

Sen. **Szujski** referował następnie nowelę do ustawy o uwłaszczeniu czynszowników, proponując przyjęcie poprawek komisji senackiej.

S. **Schreiber** wniósł przyjęcie ustawy w brzmieniu sejmowem.

Poparł ten wniosek s. **Makuch.**

S. **Iżycki** (Wyzw.), w próbie odwleczenia tej ustawy dopatruje się działania ukrytych sił.

Tow. sen. Posner, zwalczając zarzut sprawozdawcy, że ustawa jest niedoskonałą, przytoczył anegdotę następującą: Znany przyrodnik Helmholz powiedział, że gdyby mu optyk przyniósł instrument tak niedoskonały, jak oko ludzkie, toby go wyrzucił za drzwi. A przecież oko jest dziełem Pana Boga, a nie Sejmu, ani Senatu. (Wesołość). Mówca wypowiedział się za przyjęciem ustawy w brzmieniu sejmowem. Po przemówieniu sprawozdawcy sen. Szujskiego ustawę przyjęto w brzmieniu sejmowem 38 głosami przeciw 37.

W głosowaniu tem B. B. znowu rozparcelował się, przyczem część głosowała za przyjęciem ustawy w brzmieniu sejmowem, a część przeciwko. Głosy podzieliły się po 37 za i przeciw. Wówczas Marszałek Szymański przerzucił swój głos za przyjęciem ustawy w brzmieniu sejmowem.

USTAWA O SZKOŁACH AKADEMICKICH.

Następnie s. **Zakrzewski** referował nowelę do ustawy o szkołach akademickich.

S. **Thullie** wniósł poprawkę, by ustawa obowiązywała z dniem ogłoszenia, a to aby zapobiec działaniu jej wstecz.

S. **Koerner** wniósł poprawkę, by rady wydziałowe stwierdzały, a nie decydowały, którzy kandydaci mają prawo (a nie „mogą", jak proponuje komisja) korzystać z dobrodziejstw ustawy.

Sen. tow. Strug wypowiedział się za przyjęciem ustawy w brzmieniu sejmowem, by nie utrudniać ciężkiego położenia młodzieży.

Sprawozdawca s. **Zakrzewski,** podtrzymuje brzmienie komisji. Wniosek sen. tow. Struga odrzucono 46 głosami przeciw 37, odrzucono też poprawkę s. Thulliego, poczem przyjęto wszystkie wnioski komsji z poprawką s. Koernera.

Senat w ten sposób zajął odmienne stanowisko, aniżeli Sejm. Projekt ustawy przyjęty przez Senat przewiduje możliwość uzyskania dyplomów doktorskich na prawie i medycynie według dawnych przepisów do 30 czerwca 1930.. Po tym terminie w indywidualnych wypadkach rady wydziałowe mogą udzielić zezwolenia na uzyskiwanie dyplomów wedle dawnych przepisów. Ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 1929. Wobec takiej uchwały Senatu sprawa musi raz jeszcze powrócić do Sejmu.

Następnie Senat załatwił jeszcze kilka drobnych spraw pom. in. przyjął bez zmianv ustawę przedłużającą termin przedawnienia rent i rat rentowych, referowaną przez tow. sen. **Posnera.**

Na wczorajszem posiedzeniu zwracała uwagę obecność naszego sędziwego tow. Limanowskiego, który pomimo silnego mrozu, przyszedł spełnić obowiązek senatora i brać udział w głosowaniu.

RADA LIGI NARODOW NIE BĘDZIE ZWOŁANA

Paryż, 19 grudnia (AW). Briand oświadczył w związku z zatargiem między Boliwją a Paragwajem, iż propozycje pośrednictwa Argentyny i konferencji panamerykańskiej mają szanse powodzenia . Z tego względu zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia Rady Ligi Narodów nie będzie prawdopodobnie zwołane, tembardziej, że wyłoniłoby się cały szereg innych kwestyj i wniosków, których nie należałoby w obecnej chwili poruszać.

SMIESZNA DEMAGOGJA

Jeżeli zdarzy się przypadkiem, że w jakiejkolwiek bądź sprawie Z. P .P. S. głosuje tak samo, jak Klub Narodowy (endecki) — to cała prasa „sanacyjna" grzmi i błyska na temat rzekomego „sojuszu socjalistyczno - endeckiego"; jeżeli wszakże B. B. głosuje wespół z endekami, — to wtedy cicho, sza, ani mru-mru...

Leży oto przed nami wykaz głosowań w Komisji Budżetowej Sejmu. W trzech czwartych wypadków — dosłownie: **w trzech czwartych wypadków**—pp. posłowie „sanacji" tworzą „jednolity front" z pp. posłam i Str. Narodowego, nieraz także i „Piasta".

Przejrzyjcie uważnie stenogramy plenarnych posiedzeń sejmowych. **ustawa o czynszownikach**, naprzykład; macie **wspólne głosowanie** B. B. i endeków.

Ten swoisty rodzaj **demagogji** ma — doprawdy — bardzo krótki żywot. Wolimy go pozostawić, jako „metodę" dyskusji szanownym panom dziennikarzom „sanacyjnym".

Nie od rzeczy wszakże będzie podkreślanie w **„Robotniku"** przy każdym nowym fakcie, jak to „sanacja" głosuje zawsze i w Sejmie. i w Senacie z endekami czy chadekami, ile razy ci ostatni zechcą łaskawie poprzeć wnioski rządowe albo B. B

S. K.

KRONIKA POLITYCZNA

UMOWA ZBIOROWA W ROLNICTWIE.

Dnia 17 grudnia tow. tow. poseł M. **Nowicki, St. Giedyk i Ulatowski** podpisali w Krakowie na województwo krakowskie i kilka powiatów województwa lwowskiego umowę zbiorową, ustalającą warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok gospodarczy 1929 — 30.

Nowa umowa poza nielicznemi drobniejszemi poprawkami, przewiduje podwyżkę wynagrodzenia gotówkowego od 21 — 33 proc., przyczem w powiatach, w których uposażenie jest niższe—podwyżki są wyższe.

KONFERENCJA PRZEDSTAWICIELI SĄDOWNICTWA Z P. MINISTREM SPRAWIEDLIWOŚCI.

Do min. Sprawiedliwości, p. Meysztowicza, przybyło onegdaj Prezydjum Zarządu Głównego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów, na dłuższą konferencję. Przedmiotem tej konferencji były sprawy, związane z wprowadzeniem nowej organizacji sądownictwa, sprawy uposażenia i doraźnej pomocy dla sędziów i prokuratorów, oraz różne inne dotyczące ogółu sądownictwa.

Z DYPLOMACJI.

Wczoraj powrócił z Londynu i objął urzędowanie poseł Wielkiej Brytanji w Polsce p. Erskine. (PID.).

WYJAZD POSŁA WŁOSKIEGO.

Dnia 17 b. m. poseł włoski Mayoni wyjechał na urlop do Włoch.

PRZYJAZD RUMUŃSKIEGO MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Minister Spraw Zagranicznych Rumunji Jerzy Mironesku przybedzie do stolicy w dniu 12-go stycznia. W czasie swego pobytu w Warszawie odbędzie p. minister szereg koferencyj z min. Zaleskim w sprawie wytycznych polityki Polski i Rumunji. (PID.).

WYMIANA WIĘŹNIOW POLITYCZNYCH MIĘDZY POLSKĄ A LITWĄ

Międzynarodowe Towarzystwo Czerwonego Krzyża podjęło, akcję, aby przy udziale polskiego i litewskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża dokonać wymiany więźniów politycznych między Polską a Litwą.

W Polsce kilkadziesiąt osób, poddanych litewskich, osadzono w więzieniach za działalność antypaństwową (akcję szpiegowską i t. p.). Liczba więźniów Polaków na Litwie jest dwa razy większa, niż ilość więźniów litewskich w Polsce. Przy rokowaniach musiałaby się Litwa zgodzić na wydanie dwuch więźniów Polaków za jednego więźnia Litwina. Wśród Polaków, przebywających w więzieniach litewskich przeważa młodzież, znaczny jest zastęp inteligencji i kobiet.

O ile strona litewska nie będzie czyniła trudności to wymiana może dojść do skutku już w styczniu roku przyszłego.

Parlament Rzeczypospolitej

OŚWIATA W POLSCE. MOWY TOW, TOW. JADWIGI MARKOWSKIEJ I STAN. DUBOIS. DEBATA NAD BUDŻETEM MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU

KOMISJA BUDŻETOWA. BUDŻET. MIN. OŚWIATY.

Wczoraj rano w dyskusji zabierali głos pos. **Puljan** (Ch. D.), oraz pułk. **Ulrich.** Na zapytanie pos. tow. **Czapińskiego,** pułk. Ulrich odpowiada: Współpracujemy ze związkami robotniczemi. Ale zważywszy, że cała praca boiskowa idzie głównie przez samorządy, to nawet te tereny, które daemy klubom, dajemy im właściwie tylko w tymczasową administrację, ponieważ należeć one będą do samorządów.

Następnie przemawiała tow. pos. **Markowska.**

MOWA TOW. JADWIGI MARKOWSKIEJ

P. poseł **Grünbaum** nie ma racji, zarzucając lewicy sejmowej nie poważne traktowanie sprawy szkolnictwa mniejszości narodowych.

Z. P. P. S. **przygotowuje projekt ustawy o organizacji szkolnictwa mniejszości narodowych;** jest także zupełnie nieuzasadnione twierdzenie, że mamy na myśli tylko narodowości zamieszkałe na zwartem terytorjum, a nie troszczymy się o mniejszości, rozsiane na terenie całej Rzeczypospolitej.

Nasza Konstytucja przewiduje **szkołę bezpłatną** dla obywateli. Tymczasem w praktyce ze szkoły średniej mogą korzystać przeważnie tylko dzieci **ludzi zamożnych,** gdyż opłaty w szkołach prywatnych są bardzo wysokie, a gimnazjów państwowych jest niewiele. W obecnym roku szkolnym przewidziane jest upaństwowienie jednego tylko gimnazjum. Stawiamy wniosek na **podwyższenie odnośnej pozycji o 200.000 zł., domagając się upaństwowienia jeszcze czterech gimnazjów — w Łodzi, jako wielkiem środowisku robotniczem, w Borysławiu** i na tak zw. kresach wschodnich.

Następnie domagamy się wprowadzenia w życie **uchwały zniesienia taks administracyjnych.** opłata których jest dużym ciężarem dla ludzi niezamożnych.

Nie potrzebuję tu mówić o **znaczeniu szkolnictwa zawodowego dla kultury** każdego kraju, a tembardziej Polski, której sąsiedzi zachodni przodują całemu światu pod względem organizacji przemysłu, a wschodni byli i być mogą nabywcami naszych produktów przemysłowych.

Ustawa przemysłowa przewiduje, jako prawo do wykonywania zawodu, świadectwo z ukończenia szkoły zawodowej, **a szkół takich brak.**

Na 796 szkół średnich. a 28.759 powszechnych, przypada 379 zawodowych. W **Niemczech** na 3 szkoły powszechne przypada 1 szkoła zawodowa. U nas jedna na kilkadziesiąt.

Art. 9 **Ustawy o Ochronie Pracy Kobiet i Młodocianych** z dn. 2.VII 1924 r. przewiduje obowiązkową naukę dokształcającą dla młodocianych w warsztatach pracy, zatrudniających ponad 20 uczni. Na 200.000 młodocianych korzystało 89.263 uczni, to znaczy mniej niż połowa.

Niema zupełnie możności nauki dla nie objętej żadną statystyką ilości dziewcząt pracujących.

Zwracał p. referent uwagę, że dziewczęta do szkół zawodowych się garną. Współczesne życie zmusza kobietę do pracy zawodowej i społeczeństwo musi jej dać możność przygotowania się do tej pracy.

Brak jest **poradni zawodowych,** któreby skierowywały młodzież do odpowiednich uzdolnieniu zawodów, a dwie czy trzy istniejące mogą być wzorem, ale zupełnie je wystarczają.

Niezbędną jest **jednolita ustawa o szkolnictwie zawodowem,** a jednocześnie ustawa o dokształcaniu młodocianych, któraby przewidywała obowiązkowe dokształcanie.

Stronnictwo nasze wniesie odpowiednią ustawę o co zabiega liczny zastęp młodzieży robotniczej zorganizowanej w szeregach **Organizacji Młodzieży Tow. Uniwersytetu Robotniczego.**

Jedną z trudności w organizowaniu szkolnictwa zawodowego jest brak odpowiednich nauczycieli. Wstawiona do budżetu kwota 45.000 jest za mała. Podwyższamy ją o 15.000 zł. Proponujemy również podwyższenie **kwot na prace** programowe, wystawy szkolne i wycieczki naukowe.

Proponujemy również podniesienie kwot na stypendja dla uczniów i instytucje, opiekujące się młodzieżą. Wszystkie te wydatki należy zaliczyć do **produkcyjnych,** gdyż powiększą one **umiejętność pracy,** a przez to i jej wydajność.

Pos. **Langer** (Wyzwol.) domaga się ulg w opłatach szkolnych dla dzieci robotniczych i chłopskich, takich samych, z jakich korzystają dzieci urzędnicze. Popiera wniosek socjalistów o skreślenie całego budżetu wyznań.

Po przemówieniach posłów **Wawrzynowskiego** (B. B.) i **Balickiej** (kl. N.) zabrał głos tow. **Dubois.**

MOWA TOW. STANISŁAWA DUBOIS

Wychodząc z zasadniczego stanowiska **bezpłatności nauki, zagwarantowanej Konstytucją,** musimy stwierdzić, że wysokie czesne i opłaty egzaminacyjne w szkołach wyższych uniemożliwiają niezamożnym uczęszczanie do tych zakładów. Nie możemy się pogodzić ze słowami jednego z p. rektorów, że „wtedy nauka jest ceniona, gdy kosztuje". Opinję tę podzielał b. minister Oświaty Grabski. My jesteśmy odrębnego zdania i nie zgadzamy się na „numerus clausus" trzosa pieniężnego. Dlatego stawiamy demonstracyjny wniosek o skreślenie 1 złotego z budżetu szkół wyższych, jako wyraz żądania zniesienia czesnego i opłat egzaminacyjnych.

Sejm w ostatnim budżecie podwyższył stypendja ze 120 na 150 zł. Tymczasem Rząd do chwili obecnej wypłaca tylko po 120 zł. Nie wiem, jak p. Minister wytłumaczy to **zbagatelizowanie uchwały Sejmu** i nielojalne wykonywanie budżetu także i w tym dziale. Stypendja powinny się automatycznie podnosić równo z płacami urzędniczemi. Chociaż przewidziane jest to ustawą, nie stało się jednak. Wnosimy o podwyższenie stypendjów do 200 zł. a oprócz tego w trzeciem czytaniu zgłosimy wniosek o powiększenie ilości stypendjów, w zależności od tego czy znajdzie się pokrycie. Również nieznacznie podnosimy pozycje na pomoc dla instytucji akademickich: na domy akademickie, kuchnie, kolonje, sanatorja i t. p. Wnioski te motywujemy ciężkiem położeniem materjalnem młodzieży, z której 75 proc. musi zarobkować, a 60 proc. zarabia poniżej 120 zł. (Tu mówca obszernie omawia, powołując się na dane statystyczne, ciężkie warunki bytu młodzieży).

Co do **Uniwersytetu Lubelskiego** uważamy, że wydatek 40.000 zł. dla tego zakładu należy skreślić. Wszystkie wydziały tego uniwersytetu są podporządkowane władzy duchownej. Na jednego profesora wypada aż dwuch studentów. Profesorami są przeważnie księża. Uniwersytet nie złożył Ministerjum statutu do zatwierdzenia. Wynik egzaminów państwowych był fatalny. Na najliczniejszym wydziale prawa zdał egzamin dosłownie jeden student. Państwo nie może płacić za eksperymenty szerzących fanatyzm klerykałów.

Zgłaszamy natomiast wniosek o podwyższenie sumy na uniwersytet ukraiński, wyraźnie stwierdzając, że ma iść ona na organizowanie Uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie, a nie jakieś nieokreślone „studja" z 90.000 na 200 tysięcy złotych.

Dalej zgłaszamy wniosek o wstawienie 39.000 zł. na utworzenie katedr, dotyczących ustawodawstwa robotniczego, które to zagadnienie jest na Uniwersytetach bagatelizowane.

W dziale sztuki wnoszę, aby na teatr i muzykę robotniczą wstawić 100.000 zł. Te kwestje są u nas traktowane po macoszemu. Nie mogę pominąć skandalicznego faktu z filmem „Przedwiośnie". Treść filmu realizował sen. Andrzej Strug, a jednak cenzor ośmielił się skreślić długie ustępy, pacząc intencje wielkiego autora i nie licząc się z opinją tej miary człowieka co Andrzej Strug. Panowanie cenzury nad literaturą p. Minister powinien ukrócić. Nie może tępy cenzor „poprawiać" Żeromskiego i dawać nauk Strugowi.

Nie mogąc już z braku czasu omówić tu niebywale ciężkiego położenia literatów i artystów, stwierdzam jedynie, że stosunek Państwa do literatury i sztuki jest lekceważący.

Jeżeli chodzi o wychowanie fizyczne — to z zadowoleniem przyjmujemy oświadczenie p. pułk. **Ulricha,** że sport robotniczy i chłopski będzie przychylniej traktowany, że znajdą się większe dla niego fundusze.

Nie możemy jednak zrezygnować z naszego wniosku wydzielenia 1 miljona zł. z ogólnej sumy, gdyż doświadczenie uczy nas, że sport robotniczy traktowany jest przez państwo jak kopciuszek.

Zastrzec się musimy przeciw lansowanym projektom ustanowienia w Uniwersytetach stanowisk dyrektorów gospodarczych, których by miał mianować minister. Byłoby to naruszeniem autonomji uniwersyteckiej. Jeśli rektorowie nie mogą należycie gospodarować majątkiem Uniwersytetów — niech to czynią specjalne stałe komisje, czy specjalnie wydelegowani profesorowie.

Zapytujemy p. Ministra, co słychać z opracowanym przez min. Dobruckiego projektem ustawy o zalegalizowaniu związków religijnych i pozawyznaniowych. Projekt ten miał być wniesiony do Sejmu. Tak się nie stało. Wyręczyć musiały p. Ministra kluby lewicowe. Zapytujemy, jaki jest stosunek p. Ministra do tych ustaw, pragnących zrealizować w Polsce zasadę wolności sumienia.

Z kolei zabrał głos pos. **Putek** (Wyzwol.), który obszernie omówił sprawy wyznaniowe i stosunek do kościoła, poczem w dłuższem przemówieniu udzielił wyjaśnień i odpowiadał mówcom Min. Oświaty **Świtalski.**

Na tem zakończono obrady nad budżetem Oświaty. Głosowanie odbędzie się jutro

BUDŻET. MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU.

Na popołudniowem posiedzeniu Komisji przystąpiono do budżetu Min. Przem. i Handlu.

Referent poseł Zarański (B. B.). W roku bieżącym mieliśmy konjunktury niekorzystne dla wielkich artykułów eksportowych. Referent przewiduje, że już najbliższe czasy przyniosą nam pewne pomyślniejsze fakty, co zmniejszy bierność bilansu handlowego o jakie 200 milj. Troska o bilans handlowy jest jednak nadal aktualną. Trudności w naszym eksporcie raczej wzrosły. Ceny są nadal niskie, zwłaszcza ceny węgla, cukru, a nawet cynku, są niższe od kosztów produkcji.

Ogólny wskaźnik produkcji wzrósł o 13%. Import maszyn wzrósł o 27%. Należy poddać rewizji politykę podatkową, zwłaszcza podatek majątkowy budzi tu obawę. Referent doradza, aby w dziedzinie etatyzacji pozostać w tym punkcie, w którym jesteśmy obecnie i nie iść dalej tą drogą. Następnie referent stwierdza wzrost produkcji węgla. W niedługim czasie osiągniemy 40 milj. tonn produkcji. Zbyt węgla zwiększa się. Co do przemysłu naftowego to potrzebne są tu nowe pionierskie wiercenia.

Mówca podniósł postęp przemysłu papierniczego, który zdołał podwoić swą produkcję. Przemysł cukrowniczy przechodzi poważny kryzys z powodu światowej nadprodukcji. Stan przemysłu spirytusowego jest niezadawalający. Omawiając niedobór naszego bilansu handlowego, referent wyraził zdanie, że nie potrafiliśmy wyzyskać wszystkich możliwości.

Obroty naszego kupiectwa z zagranicą przekroczyły już dziś 5 miljardów i ambicją naszego kupiectwa powinno być opanowanie stałych obrotów zagranicą. Polityka morska poszczycić się może świetnemi rezultatami. Żegluga wpływa dodatnio na nasz bilans handlowy. Wpływ walut obcych z tego tytułu wynosi 5,7 milj.

Min. Kwiatkowski: Do stycznia 10 milj.

Referent podniósł następnie zwiększenie się naszej zdolności ładunkowej w Gdyni.

Następnie przemawia: pos. **Rybarski** (kl. Narod.), pos. Rozmaryn (koło żydowskie) oraz Min. Przemysłu i Handlu p. Kwiatkowski.

DROŻYZNA DŁAWI PRACOWNIKOW PANSTWOWYCH

OBRADY CENTRALNEJ KOMISJI POROZUMIEWAWCZEJ

Centr. Kom. Por. Zw. Prac. Państw. na wczorajszem posiedzeniu plenarnem obradowała w chwili, gdy w różnych miejscowościach przejawia się dobitnie głęboki ferment wśród pracowników państwowych.

Po wysłuchaniu sprawozdania swego Prezydjum o akcji, dotyczącej wypłacenia wyrównawczego dodatku mieszkaniowego i drożyźnianego, komisja jednomyślnie stwierdziła:

1) Że zabiegi, czynione od szeregu miesięcy przez C. K. P. i poszczególne organizacje u czynników miarodajnych o uzyskanie należnej regulacji płac — nie odniosły żadnego skutku i, co więcej, że stanowisko Rządu w stosunku do tej sprawy do dnia dzisiejszego nie zostało ujawnione.

2) Że katastrofalne położenie szerokich rzesz pracowników państwowych i ich rodzin wytwarza w ich szeregach usprawiedliwione rozgoryczenie, które w swych skutkach groźne jest dla interesów Państwa i normalnego funkcjonowania aparatu państwowego.

W tych warunkach C. K. P. **nie może wziąć dalszej odpowiedzialności za następstwa takiego stanu rzeczy i stwierdza, że natychmiastowe przyjście z pomocą pracownikom państwowym ze strony Rządu jest bezwzględnym nakazem chwili.**

PRZEGLAD PRASY

Obstrukcja B. B. — Echa Lugana — Traktat niemiecko - litewski. — Kłamstwo.

Prasa sanacyjna wypiera się energicznie, jakoby klub 1-ki uprawiał na ostatniem posiedzeniu Sejmu obstrukcję. Miało to być „rzeczowe wyjaśnienie" i „przekonywanie" większości w sprawie zupełnie wyjaśnionej Atoli znalazł się sanacyjny **„Czas",** który depeszę z obrad sejmowych zaopatruje w tytuł **„obstrukcja".**

O samej obstrukcji odzywa się **„Kurjer Warszawski"** jako o najgorszym ze złych obyczajów parlamentarnych Niewątpliwie, że w danym wypadku niema ani słowa usprawiedliwienia dla obstrukcji 1-ki Raz dlatego że była zbyteczna, ponieważ Rząd podobnie jak w sprawie dekretu prasowego, nie uznaje wyraźnego przepisu konstytucji o prawie uchylania dekretów przez Sejm na mocy uchwały, lecz żąda ustawy, przyjętej przez Senat i ogłoszonej w Dzienniku Ustaw. Rząd więc tak czy owak wprowadzi w życie dekret o sądownictwie z dn. 1 stycznia nowego roku Powtóre obstrukcja stronnictwa rządowego, mającego w dodatku pretensję do uzdrawiania obyczajów sejmowych, jest poprostu samobiczowaniem się 1-ki. Ale sam środek obstrukcji bywa czasem koniecznością, trzeba tylko wiedzieć kiedy i jak można go stosować. Tak np. socjaliści austrjaccy prowadzą ostrą obstrukcję w komisji parlamentarnej przeciw zniesieniu ochrony lokatorów Tu idzie o żywotne zagadnienie dla ludności pracującej i sprawa form parlamentarnych nie może odegrać żadnej roli.

Echa starcia w Lugano rozbrzmiewają w dalszym ciągu w prasie **„Głos Prawdy"** uważa, że wystąpienie Stresemanna było podyktowane względami na opinję niemiecką, która swego czasu miała pretensje do innego przedstawiciela Niemiec w Lidze że nie odparł zarzutu min. Sokala co do zbytniego wtrącania się Niemiec do spraw obywateli niemieckich w Polsce. **„Nasz Przegląd"** zaś jest zdania, że Stresemann posługuje się mniejszością niemiecką w Polsce jedynie jako środkiem do celów rewizjonistycznych traktatu wersalskiego. **„Kurjer Polski"** powołuje się na opinję paryskiego „Temps", nieprzychylną Niemcom i nie podziela stanowiska prasy niemieckiej iż Briand w swem przemówieniu „łagodzącem" wystąpienie Stresemanna, stanął raczej po jego stronie. Tymczasem i w tej sprawie, jak w sprawie obstrukcji 1-ki, znalazło się sanacyjne „enfant terrible" mianowicie **„Słowo"** wileńskie. P Mackiewicz pisze wyraźnie, że Niemcy nie doznały żadnej porażki w Lugano, że Stresemannowi, nie szło o jego tekę ministerjalną i t. d. Wytyka on Briandowi bez ogródek nielojalność wobec Polski i twierdzi, że nie brutalne wystąpienie Stresemanna, lecz „łagodząca" mowa Brianda jest ciosem dla Polski, gdyż wystąpienie to oznacza początek ofensywy Niemiec przeciw Polsce, a przedstawiciel sojuszniczej Francji nie znalazł ani słowa dla powstrzymania tego wybuchu nienawiści do Polski. P. Mackiewicz radzi poważnie zastanowić się nad sprawą sojuszu polsko - francuskiego.

„Kurjer Poranny" i **„Epoka"** zamieszczają artykuły o traktacie handlowym niemiecko - litewskim z których wynika, że traktat ten oddaje Litwę w bezwzględne władanie gospodarcze Niemiec. Traktat opiera się na równych prawach obu tak bardzo nierównych stron, wobec czego łatwo przewidzieć, że Litwa stanie się kolonją gospodarczą Niemiec.

Kilka dzienników (**„Epoka", „Przegląd Wieczorny"**), omawiając sprawę poprawy bytu urzędników i dodatków mieszkaniowych uderza w demagogiczny sposób w P. P. S za to, że będąc w końcu 1925 r. w rządzie koalicyjnym, partja nasza jakoby przyczyniła się do obecnego krytycznego położenia urzędników. Jest to pospolite kłamstwo P. P. S. zgodziła się wówczas ze względu na konieczność zmniejszenia budżetu na obniżenie płac urzędniczych, ale tylko na okres 3 miesięcy, poczem wystąpiła z rządu właśnie z tego powodu, że endecy złamali tę umowę i chcieli przedłużyć ten okres do roku. Od owego czasu minęło już jednak prawie 3 lata Ciągłe powoływanie się na rząd koalicyjny, jest więc prostym wybiegiem i chęcią zrzucenia odpowiedzialności rządów pomajowych za grzechy wobec urzędników na nieistniejących winowajców B.

Najpraktyczniejszym podarunkiem gwiazdkowym jest książeczka Kasy Oszczędności m. st. Warszawy.

OSZCZĘDNOŚĆ TO DOBROBYT OBYWATELI I POTĘGA PANSTWA.

KASA OSZCZĘDNOŚCI M. ST. WARSZAWY

Centrala: Czackiego 21/23.
Oddział I: Wierzbowa 9.

Godziny urzędowania 8½ — 2½ i 17.45 — 19.15.
Przyjmuje wkłady gwarantowane całym majątkiem i dochodami Gminy m. st. Warszawy — począwszy od 1 złotego.

NA GWIAZDKĘ
JEDYNY PODAREK TO
RADJO

Z ŻYCIA PARTJI

WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

POSIEDZENIE KLUBU RADNYCH P. P. S. odbędzie się dziś o godz. 6.30 wiecz. w Radzie Miejskiej. Obecność wszystkich radnych konieczna.

KOMUNIKAT.

Sekretarjat Egzekutywy Warszawskiej Organizacji komunikuje, iż zamiana starych legitymacyj na nowe odbywa się na wszystkich dzielnicach w godzinach wieczorowych. Towarzysze, którzy już złożyli legitymacje stare do wymiany, mogą odebrać nowe na swych dzielnicach w sekretarjacie. Należy się śpieszyć z odebraniem legitymacyj, aby każdy członek Partji mógł wziąć udział w wyborach do normalnych ciał partyjnych na konferencjach dzielnicowych, bądź to na Konferencji Warszawskiej Okręgowej. Terminy konferencyj będą podane w najbliższych dniach.

Sekretarjat Egzekutywy Warszawskiej Organizacji P. P. S.

Koło pracowników Kasy Chorych m. Warszawy powiadamia, że Sekretarjat Koła czynny jest w środy w godz. od 18 do 19 w domu Zw. Zawod. Kolejarzy przy ul. Czerwonego Krzyża Nr. 20, pokój Nr. 39.

W CZWARTEK.

Dzielnica Marymont — Żoliborz. Dnia 20 b. m. o godz. 7.30 wiecz. odbędzie się w lokalu W. S. M. na Żoliborzu (ul. Mickiewicza 1 kl. schod. 12, przyziemie), ogólne zebranie członków dzielnicy na którem tow. Zdanowski wygłosi referat p. t. „Obecna sytuacja gospodarcza".

O godz. 9 w. odbędzie się posiedzenie Komitetu Dzielnicowego w tymże lokalu.

Dzielnica Mokotów. O godz. 6 wiecz. w lokalu Koła Zw. Zaw. Kolejarzy przy ul. Chocimskiej 23, odbędzie się posiedzenie Komitetu dzielnicowego Mokotów.

Dzielnica Powązki. O godz. 7,30 w lokalu przy ul. Dzielnej 95, odbędzie się zebranie Dzielnicy Powazki.

Dzielnica Starówka. O godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Długiej 19, odbędzie się posiedzenie członków Dzielnicy Starówka.

Dzielnica Wola. O godz. 7 wiecz., w lokalu przy ul. Grzybowskiej 57, ogólne zebranie członków Dzielnicy.

O godz. 6 wiecz. posiedzenie plenarne Komitetu Dzielnicy.

Dzielnica N. Brudno. O godz. 6 wiecz. odbędzie się zebranie członków Dzielnicy w lokalu przy ul. Zagranicznej 6.

Dzielnica Grochów. O godz. 6.30 w. w lokalu przy ul. Brzeskiej 5 m. 55 odbędzie się zebranie Komitetu dzielnicowego.

W PIĄTEK.

Dzielnica Praga. O godz. 6.30, w lokalu przy ul. Brzeskiej 5 m. 55, u tow. Kodasiewicza odbędzie się zebranie Komitetu Dzielnicy Praskiej.

Dzielnica N. Brudno. O godz. 6 wiecz. odbędzie się zebranie członków Dzielnicy w lokalu przy ul. Żytomierskiej 9.

Dzielnica Jerozolimska. O g. 7 wiecz w lokalu Warsz. Wydz. Kob. P. P. S. Leszno 53, odbędzie się posiedzenie Wydziału Organizacyjno - Agitacyjnego Dzielnicy Jerozolimskiej P. P. S.

RUCH ZAWODOWY

BACZNOŚĆ METALOWCY!

Dziś, 20 b. m., o godz. 7 wiecz. w lokalu Związku Metalowców, Leszno 53, odbędzie się posiedzenie Zarządu Oddziału Warszawa II (Fabryk uwojskowionych). Sprawy b. ważne.

POSIEDZENIE ZARZĄDÓW ODDZIAŁÓW ZW. ZAW. ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Dziś, w czwartek, o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się posiedzenie Zarządów Oddziałów I i II (t. j. fabryk prywatnych i uwojskowionych). Wobec ważnych spraw, członkowie Zarządów winni się stawić wszyscy punktualnie.

MŁODZIEŻ

OKRĘGOWA ORGANIZACJA MŁODZIEŻY T. U. R. WARSZAWA-PODMIEJSKA.

Czwartek, 20 grudnia.

O godz. 6. 30 zebranie Egzekutywy w Warszawie w lokalu Długa 19, I p. Obecność delegatów z Żyrardowa, Mińska Mazowieckiego, Tłuszcza, Nowego Dworu, Włoch, Pruszkowa konieczna.

KOŁO PRZYJACIÓŁ CZERWONEGO HARCERSTWA.

Zebranie Koła odbędzie się w piątek, dn. 21 b. m., o godz. 20, w lokalu przy ul. Wareckiej 7, I p. Zarząd prosi o liczne i punktualne przybycie. Sprawy ważne.

RUCH KOBIECY

Warszawski Wydział Kobiecy PPS. zawiadamia, że **Sekretarjat Wydziału udziela informacji i rejestruje członkinie codziennie w lokalu własnym, Leszno 53, parter od godz. 6 do 9 wieczorem, oraz codziennie** w lokalu dzielnicy Śródmiejskiej, Warecka 7, I piętro, od godz. 6 do 9 w.

„Choirka" dla dzieci, w lokalu Warsz. Wydz. Kob., odbędzie się 6 stycznia 1929 r.

POLSKIE TOWARZYSTWO SAMOCHODOWE

SAINT-DIDIER

SPÓŁKA AKCYJNA

Warszawa, MAZOWIECKA 9. Telef.: 328-81, 328-84, 328-87.

SAMOCHODY,
MOTOCYKLE,
MOTORY PRZYCZEPNE.

AKCESORJA SAMOCHODOWE (wyłącznie hurtowo)

Co słychać na świecie

KRONIKA TELEGRAFICZNA

USŁYSZYMY PRZEZ RADJO JAK TRAWA ROŚNIE.

Ruchliwe kierownictwo radjostacji wiedeńskiej: **„Radjo - Wien"**, należącej do Towarzystwa Radjofonicznego **„Ravag"**, nie ustaje w poszukiwaniu coraz to nowych tematów słuchowiskowych.

Ale równocześnie stacja zadziwia niespodziankami. Bo i któżby sądził, że można... „usłyszeć, jak trawa rośnie"?

Doświadczenia w tym kierunku prowadzi z ramienia **„Ravagu"**, prof. **Richter.** Uczony ten sądzi, że uda mu się w krótkim czasie dać całej Austrji sensacyjne słuchowisko szmerów, które powodują rozrastające się komórki roślin. Ultramikrometr, zastosowany w doświadczeniach prof. Richtera, jest niesłychanie czułym instrumentem elektrycznym. Próby z nim czynione w laboratorjum stacji, doprowadziły subtelności pomiarów, aż do takiej krańcowości dla oka ludzkiego, jak 1:10.000.000 milimetra !Jak-że niezrozumiale daleko poza granicę zdolności słuchu ludzkiego leżeć musi ta skala szmeru, który towarzyszy powstawaniu nowej komórki roślinnej o wielkości 1:10.000.000 milimetra.

Ale prof. Richter utrzymuje, że słyszał już ów „cień cienia" tego pierwiastka szmeru i, że przez odpowiednie, multimiljardowe wzmocnienie go i rzucenie na antenę, prawdopodobnie już jako szum—laboratorjum „Ravagu" da ludzkości możność **„usłyszenia jak trawa rośnie".**

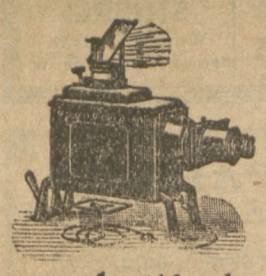

Niezbędne dla każdej instyt. oświatowej do wygłaszania odczytów i pogadanek

Latarnie projekcyjne
Serie przezroczy
Epidiaskopy i Parnsk py
(do wyświetlania rycin, pocztówek i t.d.)
poleca
„POMOC SZKOLNA"
Sp-ka z ogr. odp.
Wytwórnia i składnica urządzeń szkolnych i laboratoryjnych
Warszawa, ul. Krak.-Przedm. 38, tel. 217-16 i 191-32.
Cenniki gratis. Cenniki gratis.

NĘDZA W WARSZAWIE

15.000 DZIECI NIE POSIADA OBUWIA

Komisja Opiek Szkolnych, na podstawie ściśle przeprowadzonego wywiadu, stwierdziła, że conajmniej **20 proc.** z ogólnej liczby **7.600** dzieci szkół powszechnych, nie posiada obuwia i dostatecznej ciepłej odzieży, co jest powodem, że nie może chodzić do szkoły.

WYNIKI WCZORAJSZYCH WALK W CYRKU

Orłow pokonał Schneidra; Karsch i Mrna — nie rozstrzygnięta, walka Chevaliera z Pooshofem w 9-ej minucie została przerwana z powodu nadwerężenia przez Chevaliera ramienia.

Bekker - Szczerbiński pokonał w 29-ej min. Lefavre'a.

Dziś walczą: Orłow — Pooshof, Bekker-Szczerbiński — Schneider oraz 2 decydujące: Kraus — Ferestanoff, oraz w stylu amerykańskim Garkowienko z Mrną.

DODATKOWE POCIĄGI W OKRESIE ŚWIĄTECZNYM

W okresie świątecznym uruchmione zostaną nast. pociągi dodatkowe:

Z DWORCA WARSZAWA WILEŃSKA.

Do Łomży: Dn. 22 b. m. poc. osob. Nr. 743a z wagonami 1, 2 i 3 klasy odj. 16.50 przyj. do Łomży o godz. 21.27; 24 b. m. poc. osob. Nr. 741 bis z wagonami 1, 2 i 3 klasy odj. o godz. 9.00 przyj. do Łomży o godz. 13.35.

Z Łomży: W dnie: 23 i 27 b. m. poc. osob. Nr. 744 bis z wagonami 1, 2 i 3 klasy odj o godz. 6.40 przyj. do Warszawy Wil. o g 12.00.

DWORZEC WARSZAWA WSCHODNIA.

Do Lublina: W dnie 22 i 23 b. m. poc. osob. Nr. 921a z wagonami 1, 2 i 3 klasy odj o godz. 14.30 przyj. do Lublina o godz. 19.30. **Z Lublina:** W dnie 23 i 27 b. m. poc. osob. 924 bis z wagonami 1, 2 i 3 klasy odj. o godz. 7.50 przyj. do Warszawy Wsch. o godz. 12.55. **Do Kielc:** W dnie: 22 i 23 bm. poc osob. Nr. 911a z wagonami 1, 2 i 3 klasy odj. o godz. 23.55 przyj. do Kielc o godz. 6.17. **Z Kielc:** W dnie: 24 i 27 b. m. poc. osob. Nr. 122a 922a z wag. 1, 2 i 3 klasy odj. o godz. 7.02 przyj. do Warszawy Wsch. o godz. 14.30. **Do Brześcia Centr.:** W dnie: 22 i 23 b. m. poc. osob. Nr. 823 z wagonami 2 i 3 klasy przedłuża się do Brześcia odj. o godz. 16.50 przyj. do Brześcia o g. 22.11. **Z Brześcia Centr.:** W dnie: 23 i 24 b. m. poc. osob. Nr. 824 z wagonami 2 i 3 klasy odj. o godz. 2.00 przyj. do Warszawy Wsch. o g. 7.55.

PALACE

MĘŻCZYŹNI WOLĄ BLONDYNKI.

Film ten, który cieszy się niebywałym powodzeniem dzięki popularności książki, której jest przeróbką, należy do rzędu tych, których właściwie nie powinno się wyświetlać. Jego treść jest wątpliwej wartości moralnej: przez 10 aktów poucza się w jaki sposób sprytne, a od dziecka chciwe złote dziewczątko, może oskubać różnych mniej lub więcej łatwowiernych i zakochanych adoratorów.

Ponieważ owo dziewczątko w rezultacie owych praktyk staje się żoną miliardera— przeto każda mało krytyczna osoba wyciągnie logiczny wniosek: „trzeba tak czynić jak ona".

Morał wartości mocno podejrzanej.

Sam obraz jest raczej nudny, mimo, że Ruth Taylor odznacza się urodą zupełnie wyjątkową. Akcja wlecze się, a momenty wesołe rzadko urozmaicają monotonję bezbarwnej fabuły.

Nadprogramy wynagradzają widzom program: wzbudzają żywiołową wesołość.

IKA.

KRONIKA

STAN POGODY.

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie — 11.6°, najniższa — 14.3°.

P. p. p. Chmurno z większemi przejaśnieniami w ciągu dnia. Mroźno. Rankiem lekka mgła. Słabe wiatry lokalne.

Ciągnienie premji do 5% Premjowej Pożyczki Dolarowej. Ciągnienie premji do 5% Premjowej Pożyczki Dolarowej Serji II, odbędzie się w dniu 2 stycznia 1929 r. o godz. 10 rano w lokalu Min. Skarbu (ul. Rymarska 3).

Zmiany personalne w Komisarjacie Rządu. Na miejsce por. Jana de Rosseta, który po aferze pojedynkowej z pułkownikiem Budkowskim, podał się do dymisji został mianowany kierownikiem Referatu VIII. (Nielegalny ruch polityczny) Wydziału Bezpieczeństwa Komisarjatu Rządu starszy referent Min. Spraw Wewn. Choryłło Józef, który rozpocznie urzędowanie od 15-go stycznia19 29 r. Czasowo sprawuje kierownictwo zastępca dotychczasowy kierownika Referatu VIII Feliks Burrak.

Posiedzenie plenarne Rady miejskiej odbedzie się dzisiaj, 20 b. m., o godz. 19.30 w sali obrad Rady. Na porządku dziennym obejmującym 18 punktów znajduje się m. in. jedenaście referatów budżetowych.

Zebrania kontrolne. W piątek, 21 b. m., w kolejnym dniu dodatkowych zebrań kontrolnych szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia w Warszawie, winni stawić się: 1) przynależni ewidencyjnie do P. K. U. Nr. 3: (XV komisarjat), wszyscy ze wszystkich powołanych roczników — w komisji kontrolnej 1 p. szwadronu taborów przy ul. 11 Listopada Nr. 13a oraz 2) przynależni ewidencyjnie do P. K. U. Nr. 4: (X kom.) — w komisji Nr. 1 (koszary Blocha w Al. 3 Maja Nr. 9), (XIX kom.) — w komisji Nr. 2 (koszary 1 p. lotniczego w Mokotowie, bud. Nr. 5) i XXII kom. — w komisji Nr. 3 (koszary Blocha w Al. 3 Maja Nr. 9) — wszyscy ze wszystkich powołanych roczników.

Plenarne zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie. Dnia 20 b. m. o godz. 18 m. 30 w gmachu Stow. Techników (Czackiego 3-5) odbedzie się zwyczajne zebranie plenarne Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie. Karty wstępu dla publiczności otrzymać można w biurze Izby (Czackiego 12) od godz. 10 — 12.

„Szopka Polska". W dniu 25, 26, 27 b. m. odbedzie się w teatrze „Rococo" przedstawienie p. t. „Szopka Polska pióra Gwidona — Trzywdar - Rakowieckiego w wykonaniu artystów scen Polskich pod kier. Klemensa Romana. Przedstawienie odbywać się będzie punktualnie o g. 12-ej w południe.

ZALICZKA

DLA PRACOWN. UMYSŁOWYCH

Magistrat upoważnił zarząd funduszu dla zatrudnienia bezrobotnych, do wypłacenia na podstawie indywidualnych podań pracownikom umysłowym, płatnym z funduszu dla zatrudnienia bezrobotnych, zaliczkę na wynagrodzenie w normach następujących: dla pobierających wynagrodzenie 8 zł. — zł. 125, wynagrodzenie 9 zł. — zł. 150 i wynagrodzenie 12 zł. — 200 zł.

GWIAZDKA W PRZEZORNEJ AMERYCE

Amerykanie mają rozpowszechniony zwyczaj wzajemnego obdarzania się prezentami gwiazdkowymi na Boże Narodzenie. Jeżeli się ma liczną rodzinę i sporo przyjaciół — łatwo przewidzieć ile taki miły zwyczaj kosztuje.

Toteż mądrzy i przewidujący amerykanie, wiedząc, że ich taki nieunikniony wydatek co roku czeka wymyślili sobie wcale dowcipny sposób na zebranie funduszu na ten extra wydatek. Mianowicie we wszystkich miastach amerykańskich powstały liczne t. zw. Kluby Gwiazdkowe. Rzecz polega na tem, że członek takiego Klubu, chcąc uniknąć zarówno kłopotów wyboru prezentów jak i wydania odrazu większej sumy na ich zakup, układa przy pomocy Klubu swój budżet na ten cel, komunikuje Klubowi listę swojej rodziny i przyjaciół i — miesjecznie przez cały rok wpłaca określoną składkę. Klub troszczy się o wszystko: prowadzi rejestry obdarowanych, co rok ustala typy i rodzaje prezentów stosownie do płci i wieku, zakupuje podarunki (standaryzowane...) i rozsyła je według adresów. Trzeba wiele inwencji i umiejętności organizacyjnych, aby zadowolić wszystkich, bo zarówno obdarowujący jak i obdarowani są członkami Klubu.

Przenosząc tę trochę dziwną i zabawną, a jednak nie pozbawioną racji praktycznej organizację na nasze stosunki i możliwości, moglibyśmy rzecz urządzić w sposób następujący:

Ponieważ co rok czekają nas Święta Bożego Narodzenia i zwiazane z tem specjalne wydatki na urządzenie, prezenty, zakupy i t. p. — moglibyśmy zgóry przewidzieć ile mniej więcej będziemy mogli wydać na następne, przyszłoroczne Święta, słowem zrobić już teraz, podczas tegorocznych Świąt, ten **budżet nadzwyczajny** na rok następny. Preliminowaną sumę rozdzielić na 12 miesięcy, założyć sobie niezwłocznie Książeczkę Oszczędnościową w Pocztowej Kasie Oszczędności i wpłacić tam naszą pierwszą ratę na następne Święta.

A skąd wziąć na tę pierwsza ratę? Bardzo proste — ująć sobie z obfitości Świąt tegorocznych. Kilka butelek wódeczności mniej, trochę tańsze prezenty, trochę mniej bakalji...

Oto nowa ideja ułatwienia sobie ciężaru pieniężnego na urządzanie Świąt bez wykolejenia się z normalnym budżetem grudniowym.

A że wogóle nowoczesne życie bez oszczędzania nie do pomyślenia, przeto nasza ideja ma całkowitą i uzasadnioną podstawę życiową. Wprowadźmy to w życie już teraz, przy tych świetach. Ciężaru następnych świąt nie odczujemy zupełnie, bo będziemy mieli specjalny na to fundusz w P. K. O.

M. Cz.

KASA CHORYCH M. WARSZAWY

zawiadamia, że od składek za **m. listopad 1928 r.** niewypłaconych do **30 grudnia 1928 r.** będą pobierane **procenty zwłoki** (§ 76 statutu Kasy Chorych m. W.) oraz, że po tym terminie zaległe składki będą ściągane w drodze egzekucji wraz z procentami zwłoki i kosztami egzekucyjnemi.

Wpłacać można w następujących miejscach:

w Kasie Głównej K. Ch. m. W-wy, Solec 93, w godz. 8 — 13½ — w soboty 8 — 12, w P. K. O., Jasna 9, w godz. 8 — 20,

we wszystkich urzędach pocztowych na rachunek Kasy Chorych m. Warszawy w P. K. O. Nr. 50006, w godz. 8 — 15.

UWAGA: na blankietach P. K. O należy zawsze wypisać dokładnie i wyraźnie **nazwę i adres firmy, względnie nazwisko i imię oraz adres pracodawcy.**

Zdun-Specjalista
Kazimierz SCHODECKI
w Warszawie, ul. LUDNA Nr. 7.
Telefon 94-59.
WYKONYWA:
wszelkie roboty w zakres zduństwa wchodzące, solidnie i z bezwzględną odpowiedzialnością. W miejscu i na prowincji.
Robota solidna.
Ceny przystępne.

Na GWIAZDKĘ
ZABAWKI oraz LALKI mówiące, chodzące poleca w wielkim wyborze
po cenach konkurencyjnych
S. MIRECKI
Warszawa, CHMIELNA 43, tel. 118-61.

75 GR. KG.
białego papieru i różne papiery pakowe tanio
F. Manaches, Leszno 4, tel. 145-01.

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne

NA 7 MIESIĘCY
NA RATY UBIORY
męskie i damskie
NOWINIARSKA 6—4

Ogłoszenia drobne

A) Zegary ścienne na raty bez zaliczki zegarki, pierścionki, kolczyki, obrączki Ch. Gutmacher Smocza Nr. 21 róg Dzielnej.

HOŻA 54. Pracownice Korzystaicie Wielka Doroczna Wyprzedaż 50% taniej. Palta bogato przybrane futrem. Futra, jesionki, suknie Trykotaże. Hoża 54. Br. Unkiewicz, Krucza 30a.

Patefony, Parlofony, instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań na dogodnych warunkach po cenach najniższych poleca „Lutnia", Marszałkowska 68.

Podwójna kierownica— na samochodach szkolnych Kursów H. Prylińskiego, Warszawa, Jerozolimska 27. Szkoła prowadzi osobne kursy motocyklowe.

PLATERY. Nakrycia stołowe, cukiernicze, koszyki, patery, różne komplety w wielkim wyborze o gwarantowanem, trwałem srebrzeniu wyprzedaję na gwiazdkę po cenach niezwykle niskich. Skład fabryczny Al. Jerozolimskie 4. Firma „Luxe", Właściciel Józef Król.

Maszyny do szycia Kempisty Company, Warszawa, Plac Zbawiciela, Marszałkowska 41. Bębenkowe od 240 złotych. Tanio bo skład fabryczny.

KATASTROFALNE BURZE W ANGLJI

Podczas ostatniej burzy morskiej, kilka mniejszych portów angielskich zostało doszczętnie niemal zniszczonych.

SKUTKI OSTATNICH MROZOW

PĘKANIE RUR WODOCIĄGOWYCH —200 TELEFONÓW USZKODZONYCH

Trwający od trzech dni ostry mróz, spowodował, że wczoraj znowu pękły rury wodociągowe w trzech punktach miasta, przy ul. Hożej 23, Twarda 12-14, Królewska 49. Na ulicy Twardej woda zalała studzienkę telefoniczną, zalewając kable, wskutek czego przeszło 200 abonentów telefonicznych zostało pozbawionych komunikacji telefonicznych w tej dzielnicy. Na ulicy Królewskiej inspekcja rur wodociągowych i kanalizacyjnych po naprawieniu pękniętych rur w dwuch miejscach — jeszcze w dniu onegdajszym, zmuszona była wczoraj zmienić całkowite połączenie rur uszkodzonych długości kilkunastu metrów — na nowe. Wobec tego, że w punkcie tym jest znaczny ruch kołowy, roboty odbywały się bez przerwy ruchu, jedynie dokonano podkopu pod obydwoma torami tramwajowemi. (WAD).

ZŁODZIEJ W OPAŁACH

W podwórzu domu 23 przy ul. Chmielnej posiada skład węgla i drzewa Ignacy Mecner. Przy składzie tym mieści się mały kantorek w którym znajdują się różne sprzęty domowego użytku, oraz stara garderoba. Wczoraj wieczorem, już po zamknięciu składu przyszedł do kantorku Mecner i zdumiał się wielce, zastawszy tam jakiegoś roznegliżowanego osobnika, który w chwili zjawienia się właściciela składu, wciągał na siebie spodnie. W pokoiku panował wielki nieład, a porozrzucana po podłodze, wyjęta z kufra bielizna i garderoba, kazała się domyślać, że nieznajomy przyszedł zmienić sobie bieliznę i ubranie. Na widok Mecnera, złodziej — nie bacząc, że jest tylko w spodniach i skarpetkach, rzucił się do ucieczki, wybiegając na podwórze, a następnie w kilku susach przemierzywszy szerokość ulicy Chmielnej wpadł do domu 24, gdzie ukrył się na strychu. Za złodziejem pobiegli lubujący się w tego rodzaju widowiskach ciekawi przechodnie, oraz zaalarmowani policjanci. Niekompletnie ubranego złodziejaszka, który trząsł się z zimna, ulokowano w dorożce i przewieziono do X-go komisarjatu. Tam okazało się, że jest to zawodowy kryminalista, 12 razy karany za kradzieże, Władysław Michalczyk (Chłodna 7). W komisarjacie przebrawszy się na powrót w swoje ubranie, Michalczyk powędrował do więzienia. (WAD).

„KORZYSTNA" TRANZAKCJA

14-letni Menasze Elster (Gęsia 49) posłany został przez swego chlebodawcę celem odniesienia do klijenta futra wartości 3.000 zł. Po drodze na ul. Gęsiej chłopca zaczepiło dwuch nieznajomych mężczyzn, którzy zaproponowali mu, aby zaniósł do jednego z mieszkań na 3-cie piętro kolczyk brylantowy, to za fatygę dostanie 100 zł. Uradowany chłopiec zgodził się, jak również, na prośbę nieznajomych oddał im futro do potrzymania. Gdy po chwili chłopiec powrócił, nie zastał już owych nieznajomych, którzy znikli wraz z futrem. (WAD).

NOWY SPOSOB ZŁODZIEJSKI

Józefa Szajnurowa, wychodząc ze sklepu przy ul. Zimnej — obliczała pieniądze w portmonetce. Nagle podbiegł jakiś wyrostek uderzy S. w rękę, wskutek czego pieniądze rozsypały się. Szajnurowa w czasie zbierania pieniędzy pozostawiła na chodniku walizkę zawierającą bieliznę pościelową wartości 300 zł. Gdy S. pieniądze pozbierała, stwierdziła z przerażeniem, że w tym czasie drugi złodziejaszek skradł jej walizkę i uciekł, kryjąc się w tłumie kupujących przy hali Targowej. (WAD).

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO?

DZIŚ.

11.56 — 12.10 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorjum Astronomicznego, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 12.10 — 15.00 Przerwa. 15.00 — 15.20 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy i nadprogram. 15.20 — 15.45 Odczyt „Orfeusz, orfizm i hymny orfickie". 15.45 — 16.00 Komunikat Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. 16.00 — 16.55 Koncert z płyt gramofonowych. 16.55 — 17.10 Przerwa. 17.10 — 17.35 „Wśród książek". 17.35 — 18.00 Odczyt „Środki finansowe samorządu". 18.00 — 19.00 Uroczystość otwarcia radjokomunikacji krótkofalowej w Policji Państwowej. 19.00 — 19.20 Rozmaitości. 19.20 — 19.30 Przerwa. 19.30 — 19.35 Odczyt „Opłacalność pasz treściwych". 19.56 — 20.00 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorjum Astronomicznego. 20.00 — 20.05 Komunikat rolniczy. 20.05 — 20.30 Odczyt z cyklu „Dzieje Muzyki". 20.30 Koncert wieczorny, w przerwie komunikat Teatrów Miejskich. 22.00 — 22.30 Komunikat lotniczo - meteorologiczny. Komunikaty Polskiej Agencji Telegraficznej. Komunikaty: policyjny, sportowy i nadprogram.

JUTRO.

11.56 — 12.10 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorjum Astronomicznego, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 12.10 — 15.00 Przerwa. 15.00 — 15.20 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, nadprogram. 15.20 — 15.45 „Przegląd wydawnictw perjodycznych". 15.45 — 16.00 Gwiazdkowe „Poczytajmy sobie". 16.00 — 16.55 Koncert z płyt gramofonowych. 16.55 — 17.10 Przerwa. 17.10 — 17.35 Odczyt „Błędy w odbiornikach i ich usuwanie". 17.35—18.00 Transmisja odczytu z Wilna. 18.00 — 19.00 Koncert popołudniowy. 19.00 — 19.20 Rozmaitości. 19.20 — 19.30 Przerwa. 19.30 — 19.55 Odczyt „Co to jest dobra wola". 19.55 — 20.00 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorjum Astronomicznego. 20.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej, w przerwie komunikat Teatrów miejskich. Po transmisji komunikaty: lotniczo - meteorologiczny, policyjny, sportowy, nadprogram komunikaty Polskiej Agencji Telegraficznej oraz retransmisje ze stacyj zagranicznych.

ZE SPORTU

Z NOTATNIKA SPORTOWEGO.

SZEREGI Z.R.SS. ROSNĄ

Generalnym przeglądem sił zgrupowanych, pod sztandarem sportu robotniczego, będzie Kongres Z. R. S. S-u, który w dn. 3 i 4 lutego 1929 r. zgromadzi w Krakowie przedstawicieli, rozsianych po całej Rzeczypospolitej placówek proletarjackiego wychowania fizycznego.

Jakkolwiek od chwili tej dzieli nas okres dwumiesięczny — to jednak już dziś możemy skonstatować, iż kongres wykaże niezbicie pokaźny przyrost sił w ostatnich miesiącach.

Odczuwać się bowiem daje w całej Polsce scentralizowanie sportu robotniczego w jednej naczelnej organizacji.

W myśl maksymy: w jedności siła — zgłaszają swój akces do Z. R. S. S-u kluby i stowarzyszenia, które z tych lub innych przyczyn nie były objęte siecią organizacyjną.

Z wiadomości ubiegłych dowiedzieli się Czytelnicy o zgłoszeniu „Siły" Cieszyńskiej.

Możemy zapewnić, że na tem nie koniec. Na konferencjach przedkongresowych, które odbyły się w poszczególnych okręgach, sprawozdania wykazują jasno, wzrost sił liczebnych.

Być może, iż obecna liczba sportowców robotniczych, będzie dość skromną w porównaniu z wykazami ujawnionymi przez Kongres.

Życzymy tego z całego serca, apelując jednocześnie do jednostek organizacyjnych, stojących na uboczu, do wstępowania w szeregi Z. R. S. S-u.

W okresie przedkongresowym hasło: **„Wszyscy robotnicy do proletarjackich klubów sportowych"** — powinno rozbrzmiewać szczególnie doniośle.

M. Kral.

PING — PONG.

Skra (przyszłość) — Strzała I 5:0. Skra (przyszłość) — Strzała II 4:1.

BIEG ZIMOWY NAPRZEŁAJ.

W nadchodzącą niedzielę o godz. 11 rano na boisku Skry, Sekcja lekko - atletyczna Skry organizuje wewnętrzno - klubowy bieg zimowy na przełaj na przestrzeni 2100 mtr.

„OPŁATEK" W ROB. KLUBIE SPORT. SKRA.

Dziś w lokalu Skry o godz. 20 odbędzie się doroczna uroczystość, dla członków Klubu, t. zw. „Opłatek", połączony z uroczystością obchodu 7-miolecia Skry.

Uroczystość tę poprzedzi „choinka" dla sekcji dziecięcej „Przyszłość".

Jutro w „COLOSSEUM"
WOŁGA, WOŁGA...
Realizacja genjalnego
W. TURŻAŃSKIEGO.

ECHA SETNEJ ROCZNICY ZGONU SCHUBERTA

W związku z uroczystościami szubertowskiemi wystawiono w Wiedniu na rynku popiersie wielkiego kompozytora.

„WODEWIL"
Nowy Swiat 43.
Początek o g. 5-ej ost. seans 10 m. 15
Niezrównani, niezawodni i jedyni
PAT I PATACHON
jako
BOHATEROWIE
Tysiące świetnych kawałów.
Arcywesołe przygody Pata i Patachona jako artystów filmowych. W rolach: Faraonów, Hindusów, Cowboyów i t. p.

KINEMATOGRAF MIEJSKI
Hipoteczna 8. Długa 25.
Początek o godz. 6³⁰.
„W cichej uliczce"
Marion Davies
Konrad Nagel.
Wł. b. „Paramount" Nadprogram.
SEANSE OŚWIATOWE. Codziennie o godz. 12 i 5 pp., w sobotę tylko o 12. W niedziele i święta o godz. 11.45 i 1.15. Ceny na wszystkie miejsca 20 groszy.

„COLOSSEUM"
Mała Sala — Nowy Świat 19.
Początek o godz. 6-ej
Dla młodzieży dozwolone.
Wielki wstrząsający dramat hist.
Film ilustruje wszystko, co się działo w Rosji, gdy była
ROSJA W PŁOMIENIACH REWOLUCJI

PAN
Nowy Świat 40.
Pocz. o g. 4 pp.
IGO SYM, DINA GRALLA, Hr. S. ESTERHAZY
w wielkim filmie produkcji angielsko-austryjackiej
p. t. EWA W FUTRZE

CAPITOL
Marszałkowska 125
Pocz. o g. 4.30 pp.
PREMJERA
Na gwiazdkę dla dorosłych i młodzieży
PAT i PATACHON
W OBLICZU ŚMIERCI
Wesoły dramat genjalnych komików

Kino „PALACE"
Chmielna 9. Pocz. o godz. 5.30 pp.
Wyśmienita komedja amerykańska wytwórni „Paramount" wg. znanej powieści p. t.
„MĘŻCZYŹNI WOLĄ BLONDYNKI"
W roli głównej — czarująca
RUTH TAYLOR.

CO GRAJĄ KINA?

Apollo: „Przedwiośnie".
Colosseum: „S. O. S.".
Casino: „Przedwiośnie".
Capitol: „Niezwyciężony".
Filharmonja: „Pan Tadeusz".
Miejski: „W cichej uliczce".
Palace: „Mężczyźni wolą blondynki".
Pan: „Ewa w futrze".
Rococo: „Tunel przestępców".
Splendid: „Serce na uwięzi".
Kino „Światowid". „Arey złodziej z Damaszku".
Stylowy: „Kochankowie".

TEATR i MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Wielki
o 8 w. „Pajace i Szeherezada"

Narodowy
o 8 w. „Spoczynek dnia siódmego"

NOWY
o 8 w. „Kostjum arlekina"

Letni
o 8 w. „Kokoty z towarzystwa"

Teatr „Ateneum" (Czerwonego Krzyża 20). Dziś o godz. 8-ej wiecz. arcywesoła komedja - satyra w 3-ch aktach „Kwadratura Koła". W piątek teatr nieczynny. W sobotę „Kwadratura Koła". W niedzielę o godz. 12-ej w poł. przedstawienie dziecinne. Wszystkie bilety na to przedstawienie sprzedane.

Teatr Wielki. Dziś „Pajace". W piątek „Opowieści Hoffmana".

Teatr Narodowy. „Spoczynek dnia siódmego".

Teatr Letni. „Kokoty z towarzystwa".

Teatr Polski. „Ostatnia Nowość".

Teatr Mały. „Murzyn warszawski".

Teatr Nowy (w Salach Redutowych) dziś i dni następnych „Kostjum Arlekina" A. Rybickiego.

Qui Pro Quo. Dziś i codziennie rewja „Czy pani Marta jest grzechu warta".

Teatr „Morskie Oko" (Jasna 3. Początek o gdoz. 7.30 i 10 wieczorem.

Czerwony As. „Coś dla dam".

Dom Żołnierza (b. Teatr Praski). W czwartek i piątek przedstawienie zawieszone. W sobotę „Sublokatorka". W niedzielę o godz. 4-ej popoł. „Śluby Panieńskie".

Pożegnalny recital Bronisława Hubermana w Filharmonji. Wieczorem dzisiejszym składa Bron. Huberman również hołd pamięci Schuberta i z okazji setnej rocznicy zgonu, włącza do programu szereg utworów szubertowskich. Poza tem usłyszymy takie perły literatury skrzypcowej jak Choconnę Bacha, Sonatę Kreutzerowską Beethovena i t. d. Ceny biletów zniżone. W piątek odbędzie się koncert symfoniczny pod dyrekcją Hermana Abendrotha. Solistką będzie znana pjanistka Alina Barentzen. W programie między innemi Symfonja D-dur Schuberta, koncert fortepjanowy Schumana „Don Juan" Straussa i Suita Kodaley'ego. W niedzielę poranek Griega.

Konserwatorjum. Koncert, zapowiedziany na dziś w Konserwatorjum, z powodu opóźnienia przyjazdu z Paryża śpiewaczki koloraturowej Janiny Raczyńskiej odłożony został na dzień 22 grudnia.

Z WCZORAJSZEJ GIEŁDY

Dolary notowano 8.881½, dewizy New York 8.90. Tranzakcje międzybankowe kablem New York 891.921½ za 100 dolarów. W grupie dewiz europejskich notowano zwyżkę Londynu z 43.27 na 43.28, Paryża z 34.871½ na 34.88. Dewizy Berlina w obrotach między bankami 212.60, a Gdańsk 173.121½. Dolary w obrotach prywatnych notowano 8.881½, ruble złote 4.64.

Na rynku akcyjnym tendencja niejednolita. W grupie bankowej Bank Polski podniósł się z 180.00 na 180,50; w grupie przemysłowej obniżyły się: Lilpopy z 40.50 na 40.00, Modrzejów z 33.50 na 32.50, Starachowice z 37.50 na 37.25, a podniósł się Ostrowiec B z 98.00 na 99.50. Na rynku papierów państwowych notowano zniżkę obu „premjówek", 4% Inwestycyjna spadła z 109.50 na 108.00, 5% Premjowa Dolarowa z 106.00 na 105.00. Listy zastawne ziemskie 4½% nieco słabiej. W popołudniowych obrotach pozagiełdowych kursy akcyj utrzymały się na poziomie końcowych notowań giełdy oficjalnej.

Słońce: „Prokurator oskarża".
Wodewil: Pat i Patachon jako „Bohaterowie".
Quo Vadis. „Doktór Massena".
Kino „Uciecha". „Skrzydła".

CASINO Nowy Świat 50. Pocz. o g. 4, ost. s. o g. 10.10. Orkiestra symfoniczna pod batutą Adama Furmańskiego.
APOLLO Marszałkowska 106. Pocz. o g. 4, ost. s. 10. Orkiestra zwiększona.
Rewelacyjny film polskiej wytwórni „Glorja" Warszawa wg. natchnionego arcydzieła STEFANA ŻEROMSKIEGO p. t.
PRZEDWIOŚNIE
Scenarjusz i opracowanie literackie: Andrzej Strug i Anatol Stern. Realizacja H. Szaro. Asystent reżysera: M. Waszyński. W rolach głównych najznakomitsze siły ekranu i sceny: Cezary Baryka ZBYSZKO SAWAN. Ojciec Cezarego STEFAN JARACZ. Matka Cezarego TEKLA TRAPSZO. Laura Kościeniecka MARJA GORCZYŃSKA. Karolina MARJA MODZELEWSKA. Wanda JAGA BORYTA. Barwicki BOGUSŁAW SAMBORSKI. Hipolit Wielosławski BOLESŁAW MIERZEJEWSKI Pani Wielosławska MARCELLO-PALIŃSKA. Ksiądz Anastazy JANUSZ DZIEWOŃSKI. Aniela i Wiktorja (Ciotki Hipolita) IRENA RUBEK i MARJA MOGILNICKA. Jędrek WŁADYSŁAW WALTER. Maceiejunio B. SAPALSKI. Skalnicki OKTAW KACZANOWSKI.
Bilety ulgowe i passe-partout nieważne! Wstęp na salę tylko przed rozpoczęciem każdego seansu! Ceny miejsc w obydwu kinach jednakowe!

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.— Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20. komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30. drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy o 50 proc. taniej. Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10 szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redaktor naczelny MIECZYSŁAW NIEDZIAŁKOWSKI. Redaktor odpowiedzialny MARJAN MURAWSKI. Wydawca RADA NACZELNA P. P. S.

Odbito w druk. „Robotnika", Warecka 7